

CURIERUL JUDICIAR

DOCTRINA — JURISPRUDENȚA — LEGISLAȚIUNE — ECONOMIE POLITICĂ — FINANȚE

DIRECTOR: D. ALEXANDRESCO

PRIM-REDACTOR: I. N. CESĂRESCU

ABONAMENTUL

pe an 30 lei; 6 luni 16 lei; 3 luni 8 lei

Studentii plătesc pe jumătate

Străinătatea: 40 lei pe an, 20 pe 6 luni

A P A R E

de două ori pe săptămână sub redacțiunea unui comitet

Abonamentele se plătesc tot-d'a-una înainte

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA

BUCURESCI

6, Splaiul Brâncoveanu Voevod, 6

Vis-à-vis de Palatul Justiției

S U M A R :

Influența sa înrîurirea asupra civilului a lucrului judecat în penal (urmare) de d. D. Alexandresco.

JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ:

Inalta Curtea de casație, secția II: *Elena Preotul Andronachi cu Societatea Anonimă Economică din Focșani și alții.*

Tribunalul Notariat Ilfov: *I. A. Brătescu cu Arhiepiscopul catolic din București, (contestație).*

Judecătoria ocol. II Ploesci: *Matilda Gold cu Marghioala Rădulescu.*

Bibliografii.

Influența sa înrîurirea asupra civilului a lucrului judecat în penal

(Urmare)

II

Am văzut în studiul precedent⁽¹⁾ că, pe când după Merlin, lucrul judecat în penal are în tot-d'a-una înrîurire asupra civilului, această înrîurire n'ar exista nici-odată după Toullier. Ambele sisteme fiind însă prea absolute, iată în această privință, sistemul urmat de doctrină și de jurisprudență: Hotărîrea pronunțată de o jurisdicție represivă de judecată, fie chiar excepțională, de exemplu: de un tribunal militar⁽²⁾, are autoritatea lucrului judecat asupra civilului, față cu toată lumea, chiar cu persoanele care n'au figurat în instanța represivă⁽³⁾, însă numai

(1) Vezi *Curierul Judiciar* No. 77, 78 și 79 din a. c.

(2) Cpr. C. București, *Curierul Judiciar* din 1896, No. 13 și *Dreptul* din același an, No. 19. Haus, *Dr. pénal belge*, II, 1424 bis (ed. a 3-a). Pand. fr., *Chose jugée*, 2178, 2179. Tribunalele militare nu judecă nici-odată acțiunea civilă (art. 263 C. de justiție militară).

(3) «Considerând, dice Curtea din București (*Curierul Judiciar* din 1896, No. 13), că principiul, care trece înaintea regulilor art. 1201 C. civ., e că interesul general primează și domină interesul privat; că aceea ce s'a judecat în penal e judecat și în civil, față chiar cu persoanele care n'au fost fața în instanța represivă; căci alt-fel s'ar sdruncina credința ce trebuie să inspire tuturor o decizie criminală» Principiul trebuie, deci, ast-fel formulat; Decisiile definitive emanate

în caz când hotărîrea penală afirmă în mod expres existența sa sau inexistența faptului delictuos, vinovăția sa sau nevinovăția prevenitului ori a acusatului. Decizia judecătorilor represivi nu se impune instanțelor civile, de cât asupra punctelor decise prin ea, și asupra cărora ei aveau misiunea de a statua. Judecătorii civili pot, deci, să decidă asupra tuturor pretențiilor în privința cărora nu există posibilitate de contradicție între decizia civilă și cea penală.

Garraud resumă foarte bine adevăratele limite ale autorității lucrului judecat în penal. Această autoritate nu se aplică de cât la chestiunile care au fost în realitate și în mod necesar decise de judecătorii represivi, și care sunt relative: 1° la existența faptului ce formează baza comună a acțiunii publice și acelei civile; 2° la calificarea legală a faptului; 3° la culpabilitatea sa neculpabilitatea acusatului ori prevenitului. În urma hotărîrei represive, aceste fapte nu mai pot, deci, fi examinate de tribunalele civile, care vor trebui pur și simplu să le recunoască de constante, și să tragă din ele consecințele la care ele dau loc în privința intereselor private. Incolo, tribunalele civile au o complectă libertate de apreciere, destul este ca, prin deciziunea ce vor da în privința intereselor civile, ele să nu se pue în contradicție cu hotărîrea represivă⁽⁴⁾.

de la judecătorii represivi (jurisdicțiile de judecată, prin opoziție la acele de instrucție) au asupra civilului autoritatea lucrului judecat, în privința tuturor, chiar și acelora cari n'au fost parte în procesul penal, în acest sens, că nu este permis judecătorilor civili de a tăgădui ceea-ce a fost recunoscut de judecătorii represivi. Cpr. T. Huc. VIII, 337, in fine. Garraud, *Précis de droit criminel*, 630 631 (ed. 7-a, 1901). Cas. fr. și C. Orléans, Sirey, 92. 1. 292. D. P. 93. 1. 148. D. P. 86. 1. 94. Cpr. și Cas. belg. Répert. Dalloz, *Supplém. Chose jugée*, 398, nota 1. — Veđi însă, Demolombe, XXX, 436 urm. — Autoritatea lucrului judecat în penal nu poate, însă, să înrîurească asupra civilului, când faptele judecate în penal sunt cu totul deosebite și nu există nici o contrarietate între hotărîrea pronunțată în penal și aceea pronunțată pe cale civilă. Cas. rom. *Dreptul* din 1896, No. 74, și Bulet. S-a II-a, 1896, p. 1405. *Dreptul* din 1888, No. 8, și Bulet. S-a I, 1887, p. 1000.

(4) Cpr. Garraud, *op. cit.*, 629, in fine, p. 876.

Ast-fel, Curtea de casație a decis, cu drept cuvânt (4 Iunie 1902), că o hotărâre dată în penal, rămasă definitivă, prin care s'a stabilit că semnătura de pe o cambie nu este falsă, constituie lucrul judecat, așa că, în urmă, când semnatarul este acționat pe cale civilă la plata cambiei, el nu mai poate să se opună la plată pe motiv că semnătura sa este falsă⁽⁵⁾.

O altă decizie a Curței de casație, S-a crim., din 17 Sept. 1868, se exprimă în modul următor: «Considerând că lucrul judecat în criminal are autoritate în civil, când jurisdicția criminală a recunoscut, prin decisiunea sa, într'un mod lămurit, că faptul imputat inculpatului său acusatului nu există; că inculpatul său acusatul nu este autorul lui, și că acest fapt nu'i este imputabil din punctul de vedere al legii penale, sau când a răspuns în mod afirmativ la toate aceste puncte; că, în adevăr, în aceste cazuri, de și nu există identitate de cauză, de părți și de obiect, este însă lucru judecat; căci verice decizie criminală, fiind dată între acusat și societatea întreagă, presintă un caracter de generalitate, care'i imprimă autoritatea lucrului judecat, și care nu se poate nesocoti fără scandal juridic, etc.»⁽⁶⁾.

Acest sistem, generalmente admis, impacă într'un mod fericit interesul public și acel privat. Dacă instanțele represive au pronunțat condamnarea prevenitului său acusatului, partea leșată poate să ceară o despăgubire bănească; din contra, la caz de achitare, ea nu va putea să dovedească în civil comiterea faptului delictuos⁽⁷⁾.

«Independent de casurile în care tribunalele represive au statuat asupra daunelor civile, cerute din cauza faptelor delictuoase, deferite în judecarea lor, dice art. 1422 din Proiectul Codului japonez, elaborat de profesorul Boissonade, deci-

⁽⁵⁾ Curierul Judiciar din 14 Iulie 1902, No. 51.

⁽⁶⁾ Bulet. Cas. S-a crim., 1868, p. 159.

⁽⁷⁾ Veți în acest sens. Répert. Sirey, *Chose jugée*, 647 urm., și *Action civile*, 1070. Pand. fr. *cod.* V^o, 2109 urm. Allard, *op. cit.*, p. 358 urm. Bonnier, 909 urm. Garraud, *op. cit.*, 630. Audinet, *De l'autorité au civil de la chose jugée au criminel*, 7 urm. Ortolan, *Dr. pénal*, II, 1811 urm. 2134, 2139. Beudant, *Influence du criminel sur le civil*, *Revue critique de législation*, t. 24, anul 1864, p. 492. Lagrange, *idem*, VIII, anul 1856, p. 31 urm. Marcadé, V, art. 1351, p. 199 urm. Haus, *op. cit.*, II, 1415 urm. Garsonnet, *Pr. civ.*, III, § 1144, p. 587 (ed. a 2-a). T. Huc, VIII, 337. Trébutien, *Dr. criminel*, II, 797, ed. a 2-a, revădută de Laisné-Deshayes și Guillaouard. Ricci, *Delle prove* 378. Cei-l'alți autori se pot vedea în t. VII al Comentariilor noastre. Cpr. Cas. fr. Sirey, 1901. 1. 519. Cas. rom. Bulet. S-a I, 1893, p. 575. Curierul Judiciar din 1893, No. 70. C. București, Dreptul din 1897, No. 55; din 1896, No. 19 și 21. Curierul Judiciar din 1896, No. 13. — Veți însă C. București, Dreptul din 1893, No. 68. Cas. rom. Bulet. S-a I, 1889, p. 119.

siile date în materie criminală, corecțională sau de simplă poliție, au autoritatea lucrului judecat, în cât privește interesele civile referitoare la infracțiune, asupra realității însuși a faptului incriminat, asupra caracterului delictuos și culpabilității inculpatului, care nu mai pot fi desbătute în altă instanță». Acest sistem, admis și în Italia (art. 6 Pr. pen.)⁽⁸⁾, se întemează mai cu seamă pe misiunea conferită, pe de o parte, tribunalelor represive, iar pe de alta, acelor civile.

Cele d'întâi au, în adevăr, misiunea de a statua, într'un interes social, asupra existenței crimilor, delictelor și contravențiilor polițienești, asupra culpabilității acusaților sau preveniților, și asupra aplicațiunii legilor penale. Cât pentru consecințele civile, care pot să rezulte din aceste fapte, aceasta este de atribuțiunea tribunalelor civile.

Dacă tribunalele civile ar putea să declare nevinovat pe acel recunoscut vinovat de tribunalele represive, și *vice-versa*, aceste din urmă n'ar mai avea nici o autoritate. Dar, pe de altă parte, și tribunalele civile trebuie, la rîndul lor, să 'și poată îndeplini misiunea ce le conferă legea, adică să statueze asupra consecințelor civile, care rezultă din faptele recunoscute de judecătorii represivi, consecințe pe care aceste din urmă nu puteau să le judece, pentru-că nu fusese aduse înaintea lor.

Acest sistem, eclectic, dacă putem să'l calificăm ast-fel, este în perfectă armonie cu textele invocate de Merlin. În adevăr, actul fals va fi desființat (art. 466 Pr. pen.); căsătoria dovedită prin rezultatul unei proceduri penale, va produce toate efectele civile ale căsătoriei în genere (art. 180 C. civ.); divorțul va fi pronunțat contra soțului condamnat la muncă silnică sau reclusiune (art. 213 C. civ.). etc., pentru-că jurisdicția represivă a judecat în limitele atribuțiilor sale, că există fals, desființare de stat civil, etc. Consecința neapărată a acestor decisiuni este desființarea actului fals, restituirea efectelor civile căsătoriei, admiterea despărțeniei, etc.; alt-tel, jurisdicția civilă, prin tăgăduirea acestor consecințe, ar întrece limitele atribuțiilor sale, și ar aduce o știrbire vătămătoare lucrului judecat legalmente de instanțele represive.

Acest sistem se recomandă și prin rezultatele sale practice; căci el înlătorează, pe de o parte, inconvenientele sistemului semnalate în termeni atât de elocinți de procurorul general Mourre, cât și inconvenientele sistemului lui Merlin, care de și e mai puțin grav, totuși, precum observă

⁽⁸⁾ Veți autoritățile citate în Répert. Sirey, V^o *Action civile*, 1067 urm.

cu drept cuvînt autorii, jertfește interesul privat interesului public rău înțeles (9).

Din împrejurarea că decisiile tribunalelor represive n'au nici o înrîurire asupra consecințelor civile a faptelor recunoscute, rezultă următoarele consecințe :

1. Decisia, care a achitat pe un individ de faptul de omor cu voință, sau prin imprudență, nu împedecă o acțiune în daune, exercitată înaintea tribunalelor civile, întemeiată pe faptele care au servit de basă urmăririi penale, dar care sunt considerate ca constituind de astă dată numai un delict sau quasi-delict civil (art. 998, 999 C. civ.);

2. Declarația de neculpabilitate, dată în favoarea unui individ, acusat că a pus foc cu voință la imobilul său, nu împedecă pe compania de asigurare, de la care acest individ ar cere plata indemnității datorite din cauza arderei imobilului, de a dovedi înaintea instanțelor civile că focul a provenit din culpa sau imprudența sa, așa în cât nici o indemnitate nu-i s'ar cuveni;

3. Declarația de neculpabilitate, dată în favoarea unui individ, acusat de fals, nu se opune la constatarea materială a falsificării actului incriminat, și *a fortiori* la cererea în anulare a acestui act pentru fraudă, vicii de formă, etc. (10).

În toate aceste cazuri, însă, și în altele de asemenea natură, judecătorii civili nu vor putea să se pună, asupra faptului, în contradicere cu decizia penală; căci, numai sub această condiție, judecătorii civili își păstrează independența lor în privința aprecierii unor fapte, care au mai fost odată apreciate de instanțele penale (11).

(Va urma)

D. Alexandresco

JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ

INALTA CURTE DE CASATIE ȘI IUSTITIE, Secția II

Audiența de la 4 Noembrie 1902

Președenția D-lui CHR. PHEREKYDE, Consilier

Elena Preotul Andronache cu Societatea anonimă Economică ș. a.

Urmărire imobiliară. — Afapte și publicațiuni. — Cui trebuie notificat. — Urmărirea averii imobiliare a soțului. — Soția avînd inscripția ipotecară în acea avere. — Dacă trebuie să se notifice și soției un exemplar după publicațiunea de vînzare. — (Art. 509 din Pr. civ.).

(9) Cpr. Trébutien, *op. cit.*, II, 797. Pand. fr., *V^o cit.*, 2108 urm., 2116 urm.

(10) Cpr. Trébutien, *op. cit.*, II, 799, și decisiile citate de acest autor.

(11) Cpr. Trébutien, *op. cit.*, II, 800. Demolombe, XXX, 419. Aubry et Rau, VIII, § 769 bis, p. 410. Larombière, V, art. 1351, No. 176. Haus, *op. cit.*, II, 1429. Marcadé, V, art. 1351, No. 16. Garraud, *op. cit.*, 639, p. 377. T. Huc, VIII, 339. Cas. fr. D. P. 1892. I. 381. Sirey, 1901. I. 519.

In urmărirea imobiliară un exemplar după publicațiunea de vînzare trebuie notificat fie-cărui creditor care are ipotecă sau privilegiu cunoscut până la emiterea publicațiunilor.

Ast-fel, când averea imobilă a soțului se scoate în vînzare silită, un exemplar după publicațiunea de vînzare trebuie notificat soției dacă dînsa are luată o inscripțiune ipotecară în acel imobil al soțului.

Decisiunea 470/902.—Casată ordonanța de adjudecare a Trib. Putna cu No. 351/902 dată în procesul dintre Elena Preotul Andronache cu Societatea anonimă Economică din Focșani și alții.

Curtea,

Ascultînd citirea raportului făcut în cauză de d-l consilier D. Cuculi;

Pe d-l avocat P. Borș în desvoltare motivelor de casare;

Pe d-l Georgescu în combateri;

Deliberînd,

Asupra mijlocului de casare invocat:

«Violarea art. 509 și 735 pr. civ. și exces de putere. Sunt creditoare ipotecară în primul rang asupra imobilelor soțului meu vîndute, și aceasta ca avere dotală în virtutea actului de ipotecă din 3 Februarie 1884. Societatea anonimă Economia din Focșani, a pus în urmărire acele imobile, fără ca eu creditoare ipotecară cu întăetate cu suma de 3620 lei să fi fost încunoștiințată de vînzare, prin un afipt cum cere art. 509 pr. civ. Din această gravă călcare de lege am fost lipsită de putința de a 'mî valorifica drepturile mele, cauzându-mi-se un prejudiciu pe care nu-l pot repara de cât anulînd actul de adjudecare».

Avînd în vedere ordonanța de adjudecare supusă recursului din care rezultă că, în virtutea unei sentințe definitive, și după cererea societății Economia din Focșani, tribunalul de Putna a scos în vînzare silită, averea imobilă a soțului recurentei și după îndeplinirea formelor vîndărei, imobilele au fost definitiv adjudecate asupra lui Simion Simionescu care, depunînd prețul în modul arătat de tribunal a obținut ordonanța de adjudecare supusă recursului;

Considerînd că după dispozițiunile art. 509 din Procedura civilă, un esemplar după publicațiunea de vînzare urmează a se încunoștiința tuturor creditorilor cari au ipotecă sau privilegiu cunoscut până la emiterea publicațiunilor;

Considerînd că în specie se constată că recurenta pe temeiul unui act de garanție autentificat de același tribunal la No. 272/84 luase inscripțiune în averea soțului său pentru o sumă de 3620 lei ce a adus dotă la căsătoria sa, inscripțiune trecută în registrul tribunalului la No. 38 din 3 Februarie 1884, adică cu mult anterior emiterii publicațiunilor și chiar titlului de creanță în virtutea căruia se face urmărirea;

Că ast-fel fiind și întru cât această inscripțiune ipotecară urma a fi cunoscută tribunalului, de aci rezultă că recurenta trebuia a fi încunoștiințată în virtutea calității sale de primă creditoare ipotecară conform art. 509 sus citat;

Că tribunalul neîndeplinind această formalitate esențială, actul de adjudecare este nul, de oare-ce călcarea acestei forme a pricinuit recurentei o vătămare pe care nu o poate îndrepta de cât anulîndu-se actul;

Că prin urmare mijlocul de casare este întemeiat;

Pentru aceste motive, Curtea, casează, etc.

TRIBUNALUL ILFOV, SECȚIA DE NOTARIAT

Audiența de la 13 Mai 1902

Președinția D-lui M. A. BALȘ, Membru de ședință

I. A. Brătescu cu Arhiepiscopul Catolic din București

Sentința No. 180 bis

Testament.—Legat.—Explicarea și aplicarea dispozițiilor testamentare.— Legat lăsat în favoarea unei biserici.—Cine beneficiază de el.—Cine poate sta în judecată în procesele ce privesc acel legat.

Persoane morale.—Ce este o persoană morală.—Dacă o biserică constituie o persoană morală.—(Art. 21 din Constituțiune; art. 35 din legea clerului).

Persoane morale.—Legiuirile anterioare Codului civil actual.—Cum lua existență o asemenea persoană în Muntenia.

Persoane morale.—Persoane morale ce ia naștere în țară.—Persoane morale existând în străinătate și fiind a funcționa în țară.—Condițiunile pentru funcționarea și existența lor juridică.

Persoane morale.—Autorisarea guvernului pentru persoanele morale străine.—Cum trebuie să fie acea autorizare.

Persoane morale.—Naționalitatea lor.—Biserica catolică din România.—Biserica și comunitatea catolică din Muntenia.—Dacă sunt persoane morale.—Dacă au fost autorizate de guvern.

Testamente.—Donațiuni.—Persoane morale.—Legat lăsat unei persoane morale.—Cum poate fi acceptat.—Autorisarea guvernului.—Lipsa ei.—Legat fără efect.—Urmărirea unui debitor de către persoana morală în calitate de legatară, fără să fi avut autorizare d'a primi legatul.—Urmărire nulă.—(Art. 811 și 817 din C. civ.).

1. Pentru a putea explica și aplica într'un mod logic dispozițiile unui testament, urmează a se vedea care a fost intențiunea și scopul testatorului, iar nu a se lua ad litteram expresiunile ce conține.

Ast-fel, când printr'un testament se lasă un legat în favoarea unei biserici, scopul testatorului a fost ca legatul lăsat de el să serve pentru facilitarea exercitării materiale a cultului în acea biserică și deci comunitatea religioasă care 'și celebrează cultul într'insa este în realitate beneficiară legatului, și prin urmare este în drept ca, prin reprezentanții ei legală, să stea în justiție în procesele ce privesc acel legat.

2. Persoanele morale pot fi fundațiunii sau corporațiunii, și în acest din urmă caz o persoană morală rezultă din concursul voințelor a mai multor persoane, lucrând distinct de voința și interesul particular al fie-căruia, în scopul unui interes general, interes ce poate fi material, de utilitate publică sau de utilitate privată.

Așa, dată fiind natura scopului urmat de aderenții unei biserici, se poate afirma că o biserică constituie o persoană morală.

3. În Muntenia, sub regimul legiuirilor vechi, anterioare Codului civil actual, o intervenție a puterii publice a Statului era necesară pentru ca o întrunire de voințe într'un scop anumit să poată căpăta existența juridică a persoanei morale.

4. Sub legiuirea actuală unele condițiuni și modalități sunt cerute pentru a se acorda existența juridică unei persoane morale care ia naștere în țară, și altele când o persoană morală existând deja în străinătate vrea să capete aceleași drepturi și în țară.

Ast-fel, când o persoană morală se crează în țară, recunoașterea ei implicând o declarațiune de utilitate publică, intervențiunea puterii legiuitoare este necesară pentru stabilirea existenței juridice a ei.

Atunci însă când este vorba despre vre-o persoană morală existând în străinătate, care deci are o ființă, și care voește a funcționa în țară, nu are nevoie de cât de autorizarea guvernului, și acordarea acestei autorizări va permite persoanei morale străine să se bucure înaintea justiției din țară de toate drepturile de care se bucură celelalte persoane.

5. Autorisarea de a funcționa în țară, pe care guvernul o poate acorda persoanelor morale străine, poate să fie expresă sau poate să rezulte din actele sau demersurile pe care le-ar face guvernul.

6. În general naționalitatea persoanelor morale se determină nu după naționalitatea aderenților luați în parte ci după locul unde este situat principalul așezământ al instituției.

7. Biserica catolică, în țara românească, trebuie considerată ca o persoană morală străină, pentru că are principalul ei așezământ afară din România.

8. Biserica catolică și dar comunitatea catolică din Muntenia, a fost recunoscută în fapt și autorizată în formă ca persoană morală de guvern sub imperiul legiuirii actuale și prin urmare această biserică se bucură în Muntenia de personalitatea juridică și are dreptul să stea în instanță.

9. Donațiunile, fie între vii, fie testamentare, făcute persoanelor morale, nu pot fi acceptate de acestea de cât cu autorizatiunea regală după avisul consiliului de miniștri, și îndeplinirea acestor dispozițiuni este absolut necesară pentru ca persoana morală să poată avea calitatea de legatară, întru cât legea stipulează că în cas de neîndeplinire legatul nu poate avea efect.

Ast-fel, o persoană morală nu poate urmări pe un debitor în calitate de legatară dacă n'a fost autorizată să primească legatul, și urmărirea făcută în lipsa acestei autorizări este nulă chiar dacă persoana morală a fost trimisă în posesiunea legatului de către justiție, pe cale grațioasă.

S'au ascultat d-nii avocați: Petre Grădisteanu, B. Cernea și contestatorul I. A. Brătescu, în dezvoltarea motivelor de contestație, și pe d-l C. Popovici-Costi, din partea defendeurului Eminența sa Arhiepiscopul catolic din București, Monseigneurul Xavier de Hornstein, în combateri.

Tribunalul,

Având în vedere contestațiunea făcută de I. A. Brătescu, prin petiția înreg. la No. 15670 din 22 Aprilie 1902, în contra urmării exercitate asupra imobilului său din București, s'r. Popa-Tatu No. 93, de către Eminența sa Arhiepiscopul catolic din București, Monseigneurul Xavier de Hornstein, lucrând în calitate de legatar universal al defunctului Charles Louis Aulagnier;

Având în vedere că d-l Brătescu, prin contestațiunea sa, tinde la anularea urmării îndreptată în contra imobilului său susținând mai întâi că procedura vânzării nu ar fi regulat îndeplinită; în al doilea rând că Arhiepiscopul catolic n'ar putea să 'l urmărească pentru că catedrala S-tul Iosef din București, în favoarea căreia a testat defunctul Aulagnier, nu este o persoană morală recunoscută legalmente: în fine d-l Brătescu susține că urmărirea nu este valabilă, pentru că creditorul urmărit de astăzi n'a fost autorizat de guvern ca să primească legatul lui Aulagnier, conform art. 811 și 817 C. civ.;

Având în vedere că astăzi în instanță, d-l Brătescu a renunțat la primul motiv al contestațiunii sale, rezervându-și dreptul ca să 'l discute în ziua vânzării, rămânând ast-fel astăzi în discuțiune numai cele din urmă două puncte;

Având în vedere susținerile și opunerile părților precum și actele prezentate;

Având în vedere că din aceste toate rezultă următoarele: prin actul de ipotecă autentificat de trib. Ilfov, secția de Notariat la No. 761/88 și înscris de aceeași secție la No. 72/88, d-l I. A. Brătescu se împrumută de la Charles Louis Aulagnier cu suma de lei 20000 pe termen de 3 ani și cu dobândă de 10%, ipotecând spre asigurare imobilul său din str. Popa-Tatu No. 93; creditorul nefiind achitat la termen, cere și obține învestirea titlului său cu formula executorie. Însă în anul 1897, Charles Louis Aulagnier încetează din viață; printr'un testament olograf cu data de 4 Ianuarie 1896,

el lasă diferite legate în numerar mai multor persoane, dispunând ca restul averii sale să rămâie Catedralei catolice S-tul Iosef din București, reprezentată prin Archiepiscopul catolic saŭ coadjutorul său. Făcându-se inventar al averii rămase pe urma defunctului se găsește între alte acte și creanța ipotecară în cestiune, Eminența sa Archiepiscopul cere de la trib. Ilfov, secția I. trimeterea sa în posesiune asupra averii lui Aulagnier. Tribunalul, prin jurnalul cu No. 4745 din 28 Aprilie 1897, încuviințează cererea, ordonând punerea în posesiune a Archiepiscopului catolic, dispune ca Casa de Depuneri să libereze Catedrala S-tul Iosef, prin Eminența sa Archiepiscopul Xavier de Hornstein, o sumă de bani și ca grefa să li libereze actele ce erau în posesiunea defunctului; printre aceste acte se află și creanța ipotecară în cestiune. Apoi Eminența sa cere și obține de la acest tribunal scoaterea în vânzare a imobilului ipotecat. D-l Brătescu contestează această urmărire, susținând între altele că comandamentul ce i adresase, n'ar fi fost întocmit conform legii. Acest tribunal prin sentința cu No. 134 din 27 Aprilie 1901, admite motivele contestațiunii și anulează urmărirea. Eminența sa Archiepiscopul conformându-se acestei sentințe, face un nou comandament d-lui Brătescu și tribunalul ordonă iarăși scoaterea imobilului în vânzare. În contra acestei urmăriri, debitorul Brătescu face contestațiunea de față;

Având în vedere că înainte de orî-ce discuțiune, trebuie precizat că astă-zî nu se discută și nu se poate discuta validitatea legatului, ci numai capacitatea creditorului urmăritor ca să stea în instanță;

Având în vedere că testatorul susține mai întâi că legatul fiind lăsat Catedralei S-tul Iosef, urmărirea în contra sa nu s'ar fi putut începe de cât după ce s'ar fi recunoscut conform legii, personalitatea civilă acestei instituțiuni;

Că este cert că el are interes ca să examineze dacă persoana care l urmărește, este în drept ca să facă această urmărire;

Considerând că pentru a putea explica și aplica într'un mod logic dispozițiunile unui testament, urmează a se vedea care a fost intențiunea și scopul testatorului, iar nu a se lua adlitteram expresiunile ce conține;

Considerând în specie că intențiunea și scopul lui Aulagnier când a lăsat averea sa Catedralei S-tul Iosef, a fost ca banii câștigați de el să servească pentru facilitarea exercitărei materiale a cultului din București;

Că cei care profită de această facilitare sunt acei care se folosesc de exercitarea cultului catolic, adică membrii comunității catolice din București;

Că prin urmare această comunitate este în realitate beneficiară a dispozițiunilor testamentului lui Aulagnier; și faptul că a scris că lasă averea Catedralei nu poate împedica această aplicațiune, căci dispozițiunile testamentare trebuiesc interpretate într'un sens rațional și nu ar avea nici un sens o liberalitate în folosul unei clădiri, cei în beneficiul cărora dispozițiunea are efect, sunt acei care urmăresc scopul pentru care clădirea a fost zidită;

Considerând că față cu acest mod de privire, cestiunea de a se ști dacă catedrala Sf. Iosif este o sucursală a Bărăției și dacă sucursalele bisericilor au nevoie de o autorizațiune deosebită pentru a avea existența juridică, cestiunea care s'a ridicat și discutat de contestator nu mai presintă interes, această discuțiune ar putea avea loc când ar fi vorba de congregațiunii, însă nu când este vorba de o comunitate de credincioși care înființează pentru facilitarea frecventărei cultului câte-va biserici în diferitele cartiere ale unui oraș;

Considerând că stabilit fiind că beneficiara dispozițiunilor testamentului lui Aulagnier este comunitatea catolică, urmează a se examina dacă această comunitate are personalitatea morală, dacă poate să stea astă-zî în judecată;

Considerând că comunitatea catolică din București

nu constituie de cât o fracțiune a bisericii catolice, fracțiune compusă din credincioșii care participă la exercitarea cultului catolic, fie într'un mod efectiv, fie numai prin prezența lor; că în cazul de față sub această modalitate trebuie privită cestiunea și că deci este vorba de personalitatea civilă a bisericii catolice;

Considerând că persoanele morale pot fi fundațiuni saŭ corporațiuni;

Considerând că în acest din urmă cas o persoană morală rezultă din concursul voințelor a mai multor persoane, lucrând distinct de voința și interesul particular al fie-căruia, în scopul unui interes general;

Că acest interes poate fi material, de utilitate publică saŭ de utilitate privată;

Considerând că dată fiind natura scopului urmat de aderenții unei biserici în general, se poate afirma că o biserică constituie o persoană morală;

Considerând, că pentru ca o întrunire de voințe existând în fapt să poată lua în drept forma unui subiect susceptibil de drepturi și de obligațiuni, s'a stabilit mai multe condițiuni saŭ modalități;

Că în ceea-ce privește constituirea juridică a unei biserici ca persoană morală, s'a susținut că, din cauza scopului pur moral ce se arată că ar fi urmărind aderenții ei, o biserică ar fi o persoană morală de o natură specială și ca atare ar fi susceptibilă de drepturi și obligațiuni, prin simplul fapt al existenței sale, fără nici o altă condițiune;

Considerând chiar că biserica s'a susținut că e o persoană morală necesară;

Considerând că aceste opinii și mai ales cea din urmă, cu totul inexacte și în alte țări, sunt inadmisibile în România, inadmisibile în ceea-ce privește pe biserica ortodoxă, pentru că personalitatea ei este recunoscută printr'o lege (art. 35 din legea clerului) și prin urmare nu e o persoană morală de o natură specială saŭ necesară; inadmisibile în ceea-ce privește bisericile protestante, catolice, ebraică saŭ mahometană, pentru că art. 21 din Constituțiune stabilește ca religiune de stat religiunea ortodoxă a răsăritului; prin urmare față cu o religiune de stat, o altă religiune nu poate pretinde că are o personalitate necesară saŭ chiar specială;

Că deci personalitatea unei biserici și condițiunile necesare existenței sale juridice trebuie examinate ca acele ale orî-cărei persoane morale;

Având în vedere că intimatul susține că biserica catolică era capabilă de drepturi și de obligațiuni sub legile anterioare dreptului actual;

Considerând că în Muntenia, sub regimul legiurilor vechi, anterioare Codului civil actual, o intervențiune a puterii publice a Statului era necesară pentru ca o întrunire de voințe într'un scop anumit să poată căpăta existența juridică a persoanei morale (vezi Cas. sect.-unite decisia No. 8 din 9 Noembrie 1895, bulet. 1895, pag. 1294), pe când în Moldova alte erau dispozițiunile Codului Calimak;

Având în vedere că intimatul astă-zî în instanță, nu presintă nici un act din care să rezulte că sub imperiul legilor anterioare, biserica catolică poseda vre-o autorizare din partea autorităților publice;

Că prin urmare susținerea intimatului este neîntemeiată și cată a fi înlăturată;

Considerând că sub legea actuală unele condițiuni și modalități sunt cerute pentru a se acorda existența juridică unei persoane morale care ia naștere în țară și altele când o persoană morală existând deja în străinătate vrea să capete aceleași drepturi și în țară;

Considerând că în primul cas este vorba de a acorda o existență juridică unei întruniri de voințe; căci cu toate că elementul real rezultând din această uniune există în realitate, el nu este însă susceptibil de drepturi și obligațiuni și tocmai aceea este rațiunea existenței persoanei morale; afară de acestea recunoașterea persoanelor morale implică o declarațiune de uti-

litate publică. Aceste considerațiuni justifică necesitatea intervențiunii puterii legislative pentru stabilirea existenței juridice a persoanelor morale aflate în țară;

Considerând însă că atunci când este vorba despre vre-o persoană morală existând în străinătate, numai există motivele care reclamă în primul caz necesitatea intervențiunii puterii legislative. Într'adevăr persoana morală există deja; ea este constituită de autoritatea respectivă a țării unde a luat naștere, este susceptibilă de drepturi și obligațiuni; numai poate fi vorba de a crea o ființă, care are deja ființă. Ficțiunea după care o lege sau o dispozițiune a puterii Statului nu poate avea efect de cât în limitele țării unde a fost edictată, nu este absolută și nesuscetibilă de oare-care temperare, mai ales într'o epocă în care progresul are tendința ca să înlăture ficțiunile abstracte care se opun la întocmirea și facilitarea raporturilor internaționale. Pentru motivele expuse mai sus în cazul de față ca în multe altele, această concepțiune nu se aplică. Persoanele morale existând deja în străinătate, ca să poată funcționa în țară, au nevoie numai de autorizația guvernului; guvernul examinând dacă existența și funcționarea acelor persoane morale este compatibilă cu principiile de guvernământ care îl călăuzesc cu menținerea ordinii publice și cu dezvoltarea vieții sociale, va acorda sau refusa autorizațiunea cerută. Acordarea autorizației va permite persoanei morale străine ca să se bucure înaintea justiției de toate drepturile de care se bucură cele-lalte persoane;

Considerând că, prin urmare, pentru a se ști ce condițiuni se cer bisericii catolice în România sub legea actuală ca să funcționeze ca persoană juridică, urmează a se determina dacă această biserică este o persoană morală română sau străină;

Considerând că în general naționalitatea persoanelor morale se determină nu după naționalitatea aderenților luați în parte ci după locul unde este situat principalul așezământ al instituției;

Considerând că dacă, după cum s'a stabilit mai sus în privința existenței juridice se aplică unei biserici aceleași reguli ca și celor-lalte persoane morale, destinația este mai dificilă când este vorba ca să-si fixeze naționalitatea bisericii catolice. Într'adevăr aderenții altor religii, ca de exemplu protestanții sau ortodocșii, formează într'o țară un grup omogen, întrebându-se pentru celebrarea cultului limba țării, independent din punctul de vedere al dogmelor și din toate punctele de vedere de grupurile similare din alte țări sau de vre-o autoritate spirituală superioară. Catolicii însă prezintă o grupare cu totul diferită, unde naționalitatea nu joacă de cât un rol cu totul accesor; ei formează din punctul de vedere religios un singur corp, ori-care ar fi rasa sau naționalitatea lor, întrebându-se pentru celebrarea cultului peste tot pământul o limbă specială limba latină, și depinzând de o autoritate spirituală, de autoritatea aceluia pe care-l consideră ca reprezentant vizibil al divinității pe pământ. Această dependență este cu totul spirituală și dogmatică, dar și scopul urmărit de acei care formează persoana morală, fiind de asemenea cu totul spiritual și dogmatic, autoritatea papală este autoritatea supremă a bisericii catolice și a aderenților ei și S-tul Scaun poate și trebuie să fie denumit ca așezământul ei principal. Nu se poate susține că ea depinde de vre-o națiune în special;

Dar așezământul ei principal fiind afară din România, ea trebuie considerată ca persoană morală străină;

Considerând că, s'ar putea obiecta că întru cât această persoană morală nu aparține nici unei națiuni, nu există față cu ea motivul care scutește pe cele-lalte persoane morale străine de învestirea corporilor legiuitoare din țară; într'adevăr biserica catolică neaparținând nici unei țări, nu a fost consacrată ca persoană morală nicăeri și că nu s'ar putea printr'un decret al guver-

nului recunoaște o ființă care nu a fost acordată de nimeni;

Considerând că această obiecțiune nu este întemeiată, pentru că biserica catolică având în privința naționalității pozițiunea specială care s'a indicat, nu s'are așezământul principal într'o țară care să poată fi determinată din punctul de vedere politic. Căci, cu toate că, ca situațiune geografică, sediul S-tului Scaun se află în Italia, în Roma, din punctul de vedere teoretic însă, așezământul unde residă seful bisericii catolice, nu mai poate fi privită ca un Stat și ca o putere temporală, Papa are în mai multe privințe atribuțiunile unui suveran, posedând o armată specială, primind și trimițând ambasadori, și având această calitate recunoscută prin legile italiene după 1870; localul unde se află instalat este independent din cauza acestei suveranității a persoanei papale. Față cu asemenea situațiune a așezământului principal a bisericii catolice, situațiunea hybridă din punctul de vedere al dreptului internațional, față și cu împrejurarea că în fapt i se recunoaște pe toate statele o personalitate distinctă, se poate afirma că această biserică se poate asimila cu cele-lalte persoane juridice, care au luat naștere afară din România și considerată ca fiind în aceiași situațiune ca aceste persoane morale străine;

Că aceste puncte referitoare la biserica catolică se aplică bine înțeles și comunităților catolice din Muntenia, care nu este alt-ceva de cât o sub divisiune a bisericii catolice;

Considerând în ceea ce privește autorizarea de a funcționa, pe care guvernul o poate acorda persoanelor morale străine, că această autorizare poate să fie expresă sau poate să rezulte din actele sau demersurile pe care le-ar face guvernul;

Considerând că în fapt guvernul român a recunoscut în tot-d'a-una, de la 1865 încoaace, existența bisericii catolice;

Având în vedere că intimatul punându-se în ipoteza că această recunoaștere tacită nu ar fi suficientă, prezintă două acte, și anume o copie după jurnalul Consiliului de miniștri cu data de 17 Maiu 1869 și o copie după încheierea aceluiași consiliu cu data de 7 August 1878, susținând că prin aceste două lucruri, guvernul ar fi recunoscut formal existența juridică a bisericii catolice;

Având în vedere că din prima copie prezentată se constată că Episcopul catolic a cerut recunoașterea trecerii bunurilor mișcătoare ale fostelor schituri franciscane la București, Câmpu-Lung, Râmnicu-Vâlcei și Târgoviște în deplină proprietate și posesiune a misiunii catolice a vicariatului din Valahia; Consiliul miniștrilor din 17 Maiu 1869 semnat de d-nii Dimitrie Ghica, B. Boerescu, Kogălniceanu, A. Golescu și Al. Crețescu, prin jurnalul menționat «aprobă și autoriză recunoașterea prin formele legale a trecerii sus însemnatelor bunuri nemiscătoare în deplină proprietate și posesiune a misiunii catolice a Vicariatului din Valahia, cu condițiunea ca aceste bunuri, administrate de Episcopul administrator catolic, cu reședința în București să nu serve de cât în beneficiul și ca întreținerea cultului catolic, care acum său în viitor va exersa funcțiunile eclesiastice sub dependența și din autoritatea Episcopului administrator sus menționat». Episcopul prin aceiași adresă cerea și niște scutiri de taxe. În această privință guvernul dispune prin același jurnal că «întru cât nu are competența de a acorda scutirea, dorind însă ca cultul catolic care are aici numeroși părtași să nu sufere în exercițiul său din lipsă de fonduri, să se amâne împlinirea, până ce după arătarea ce va face d-l Ministru al finanțelor, văzându-se care este adevăratul quantum legal al impozitului, guvernul va avisa la acordarea unei subvențiuni anuale și aceasta anume printr'un proiect de lege»;

Având în vedere că a doua copie înfățișată cuprinde o rezoluțiune cu data de 7 August 1878, semnată de: M. Kogălniceanu, C. A. Rosetti, G. Chițu și I. Câmpineanu, pusă pe o petiție a Episcopului catolic din Valachia prin care reclama în contra unei sentințe a Curții de apel din București, secția III-a din 4 August 1878, care i-a refuzat dreptul de apel într'un proces privitor pe bunurile acelei biserici, contestându-i calitatea de a reprezenta sus-zisele bunuri. Prin această rezoluțiune, Consiliul miniștrilor dispune ast-fel: «încheerea Consiliului de miniștri din 17 Maiu 1869, enunțând un principiu, acela că bunurile bisericii catolice sunt încredințate administrațiunei Episcopului, are un caracter permanent; se va comunica dar Ministerului de justiție spre a se aduce la cunoștința tribunalelor că acel care a subscris în această petițiune este Episcopul, cap al bisericii catolice din România de dincoace de Milcov și prin urmare în drept de a administra averile ei și a le apăra înaintea justiției»;

Având în vedere că odată aceste documente reproduse în extenso, rămâne a se cerceta dacă din ele rezultă o recunoaștere din partea guvernului a personalității juridice a bisericii și comunității catolice;

Având în vedere că se poate vedea din aceste rezoluțiuni că guvernul considera pe Archiepiscopul catolic (pe atunci Episcop) ca pe o autoritate cu care era în corespondență și că din această constatare s'ar putea deduce recunoașterea personalității;

Având în vedere însă că recunoașterea reese într'un mod cert din confruntarea textelor ambelor documente. In cel d'înteu se aprobă și autorisă recunoașterea prin formele legale a trecerii proprietăților Franciscanilor în deplină proprietate și posesiune a misiunii catolice. Înțelesul acestei frase cam sibiline poate da loc la două interpretări: după cea d'înteu susținută de contestator, cuvintele «recunoașterea prin formele legale» nu s'ar raporta de cât cuvântului «recunoașterea». Dar pentru ce ar fi dat guvernul o asemenea autorisare Episcopului, când el nu avea nevoie de a o cere, putând cere celor în drept crearea personalității, fără nici o permisiune din partea guvernului; nu se poate presupune că Consiliul miniștrilor a înțeles a întocmi o lucrare fără necesitate. Interpretarea exactă nu poate rezulta din izolarea a trei cuvinte din restul frasei, ci din contopirea frasei întregi din care rezultă că guvernul a autorisat și recunoscut mutațiunea de proprietate prin formele legale, adică prin întocmirea unor acte de vânzare sau de donațiune, forme cerute de legea pentru constatarea mutațiunei proprietății; și ceea ce întărește mai mult această interpretare este a doua parte a adresei și a jurnalului care se ocupă cu taxele fiscale de transmitere. Aceasta fiind interpretarea rezultând din contextul frasei întregi, este ușor a indica că din momentul ce comunitatea este autorisată ca să primească în plină proprietate bunuri nemiscătoare, ea își are prin acest fapt (lăsându-se ipotetic la o parte toate cele-l'alte) dobândită personalitatea juridică. Atară de aceasta, afirmațiunea din a doua încheere relativă la bunurile bisericii și comunității catolice, arată că guvernul considera că ele pot stăpâni bunuri, și deci avea o personalitate juridică distinctă, iar faptul adus la cunoștința tribunalelor că Episcopul, în calitate de cap al bisericii catolice din Valachia, este în drept ca să administreze averile ei și a le apăra înaintea justiției este confirmarea categorică a afirmațiunei de mai sus;

Având în vedere că deci guvernul român a recunoscut personalitatea juridică a bisericii catolice din Valachia;

Considerând că prin urmare această biserică se bucură în Muntenia de personalitatea morală și are dreptul să stea în instanță;

Că deci primul motiv al contestațiunei d-lui Brătescu este neînțeleasă și cătă a fi înlăturat;

Având în vedere că în al doilea rând, contestatorul susține că în cas când s'ar considera că comunitatea catolică este o persoană morală și că ea este beneficiara dispozițiunelor testamentare a lui Aulagnier, să se constate că este în drept ca să'l urmărească pentru moment într'u cât nu este autorisat de guvern, prin decret, ca să primească legatul lui Aulagnier, conform art. 811 și 817 C. civ.;

Considerând că după dispozițiunile art. 811 C. civ., dispozițiunile între vii sau prin testament făcute în favoarea ospiciilor, săracilor dintr'o comună sau stabilimentelor de utilitate publică, nu pot avea efect de cât de sunt autorisate prin ordonanțe domnești în urma avisului Consiliului de Stat; că conform art. 817 C. civ., donațiunile făcute persoanelor morale nu poate fi acceptate de cât prin ordonanță domnească dată în urma avisului Consiliului de Stat;

Considerând că în urma desființării Consiliului de Stat, această atribuțiune a trecut în atribuțiunile Consiliului de miniștri, neputându-se admite părerea. (Vezi casație s. 1, 56, Februarie 14/90, Bulet. 1890, pag. 150) că din momentul ce Consiliul de Stat a fost desființat, a încetat îndeplinirea formalităților sus-citate;

Având în vedere că comunitatea catolică intră în numărul instituțiunilor visate de lege ca supuse acestor formalități într'u cât enunțațiunea este enunțativă;

Că îndeplinirea acestor dispozițiuni este absolut necesară, pentru ca persoana morală să poată avea calitatea de legatară, într'u cât legea stipulează că în cas de neîndeplinire legatul nu poate avea efect;

Considerând că această prescripțiune a legii presintă o importanță capitală pentru interesul obștesc, ea este menită a permite guvernului ca să împedice într'un mod strict și absolut o acumulare prea mare de bunuri în mână, care ar întrebuița aceste bunuri și puterea ce le conferă în scopuri incompatibile cu o dezvoltare liberă și rațională a individului, cu o evoluțiune necesară a națiunei spre progres;

Având în vedere că intimata, comunitatea catolică, nu presintă nici un decret prin care este autorisată să primească legatul lăsat de Aulagnier și chiar recunoaște că nu a dobândit o asemenea autorisațiune; că însă susține că această chestiune nu ar mai putea fi discutată astă-zî, pentru că justiția a admis cererea ce a făcut, de a fi trimisă în posesiunea legatului, fără a i se cere prezentarea autorisării guvernului;

Considerând că această obiecțiune, cu toată aparența de temeinicie ce înfățișează nu este însă fondată; este cert că ar fi fost mai exact, ca trimiterea în posesiune să nu fie acordată, de cât după ce s'ar fi înfățișat autorisarea guvernului; însă omiterea acestei formalități nu poate profita comunității catolice, pentru că trimiterea în posesiune a fost cerută și acordată pe cale grațioasă; asemenea încuviințări nu sunt oposabile terților, cari le contestă și chestiunile stabilite cu această ocaziune și în acest mod, pot fi discutate ori când de cei interesați;

Considerând că această întâmpinare fiind neînțeleasă și urmând a fi înlăturată, motivul arătat cătă a fi admis, anulându-se și urmărirea;

Văzând și cererea de cheltueli pe care tribunalul în apreciere le fixează la suma de 70 lei.

Pentru aceste motive redactate de d. judecător Balș, tribunalul admite contestațiunea făcută de I. A. Brătescu, contra urmării imobiliului din București str. Popa-Tatu No. 93, cerută de Eminența Sa Archiepiscopul Xavier de Hornștein și prin consecință anulează această urmărire, etc.

(ss) M. Balș, D. Negulescu.

p. grefier, M. Iosefachi

JUDECATORIA OGOLULUI II PLOEȘTI

Audiența de la 22 Octombrie 1902

Matilda Gold cu Marghioala și Gh. Rădulescu
Cartea de judecată No. 2370

Acțiune.— Causă ilicită.— Inadmisibilitatea unei acțiuni când cauza e ilicită.— Acțiunea peșitorilor.— Inadmisibilitate.

Convențiunea prin care o persoană se obligă către cine-va pentru că 'i-a înlesnit o căsătorie, făcându-i serviciul de peșitoare, are o cauză ilicită și de aceea nu poate da naștere unei acțiuni în justiție; căci altmintrelea s'ar aduce atingere libertății și moralității căsătoriei. (*)

Judecata,

Având în vedere că reclamanta susține că, în urma stăruințelor și mijlocirii ei, o fată a oponentilor a putut să se mărite; că, din depunerea martorului Ivanciu Petrescu, rezultă că, în adevăr, Marghioala Rădulescu a rugat pe reclamantă să-i caute un ginere și că, în urmă, s'a făcut căsătoria tocmai cu persoana propusă de aceasta; că, prin urmare, contractul ce a intervenit între părți e o locațiune de servicii, contract de esența sa oneros;

Considerând că e de esența căsătoriei, cel mai însemnat contract al vieții noastre civile, ca, în tot-dea-una consimțământele să fie libere, neconvinse prin propunerii interesate; că, prin urmare, or-ce amestec străin și interesat trebuie, cu totul, exclus din această materie; că, dacă totuși oficiul gratuit al prietenilor sau al rudelor e, une-ori, necesar; nu tot așa e și atunci când intervine o persoană al cărei scop direct și imediat nu e atât căsătoria, cât beneficiul ce poate rezulta de aici; că, din acest punct de vedere, dacă amicil sau rudele când intervin pentru apropierea unor persoane sunt niște mandatarî, întru cât lucrează gratuit; cele-l-alte persoane sunt niște închirietori de servicii, absolut interesați, din care cauză sunt porniți a grăbi cât mai mult și cu ori-cine, o căsătorie a cărei soartă nu-i preocupă de loc, sau mult mai puțin de cât dorința de câștig;

Având în vedere înaltul scop social al căsătoriei și pericolul ce s'ar nasce dacă ideea de mercantilism s'ar întinde și aici, trebuie să admitem că are o cauză ilicită convențiunea prin care o persoană se obligă, pentru un preț dat, a găsi un soț; că această soluțiune menită să aperse sanctuarul căsătoriei și să-l sustragă de la stăruințele interesate ale peșitorilor de profesiune, ferindu-l de or-ce idee josnică de interes și menținându-l în sfera înaltă și pură așa cum l'a conceput toți legiuitorii, a găsit eco și în vechea noastră legiuire Calimac, unde, la § 1171, al. 1, se spune: «Tocmeala făcută cu cine-va ca să ia ceva pentru peșitorie, este fără tărie»;

Considerând că așa fiind, nimic nu ne îndreptățește a crede că această dispozițiune să nu mai fie compatibilă cu ideea ce legiuitorul modern o are despre căsătorie; că, din contra, totul ne face a crede că, la încheierea căsătoriilor, trebuie înlăturat or-ce amestec interesat, pentru că dacă e greu ca viitorii soți să se cunoască și să vadă dacă sufletele lor sunt apropiate; e și mai greu când persoane streine și interesate exagerează calitățile și situațiunea lor; că, de aceea, părțile trebuiesc lăsate la propria lor spontaneitate, având drept călăuză înclinările și singurele lor dorințe;

Considerând că dacă e just ca or-cine să-și primească echivalentul muncii sale, totuși, în materia ce discutăm, nu se poate admite că mijlocitorii de căsătorii au un scop licit, căci atunci ar trebui să decidem că și agen-

țiile matrimoniale, ale căror anunțuri se ved prin diare, au un scop licit, chiar atunci când fixează atâtă la sută din quantumul dotei; că, dar, o atare idee e incompatibilă cu scopul înalt și moral al căsătoriei și, de aceea, trebuie înlăturată, rămânând a fi menținută în cele-l-alte acte ale vieții civile cari nu ating în grad așa de intim familia;

Considerând că, din cele-ce preced, rezultând că obiectul convențiunii e ilicit, trebuie să decidem că reclamanta n'are acțiune în justiție pentru a-și cere salariul său, așa că acțiunea urmează a fi respinsă ca inadmisibilă;

Pentru aceste motive, respingem, ca inadmisibilă, acțiunea etc.

Judecător (s) Ștefan Scriban.

BIBLIOGRAFII

A apărut o broșură în 55 pagini

DESPRE PROFESIUNEA DE ADVOCAT

DE

ANGHEL NICOLAU

Advocat din Călărași

De vânzare la librăria Leon Alcalai. Prețul 1 Leu

A a părut:

CODICELE DE ȘEDINȚĂ

AL

JUDECATORULUI DE PACE

ADNOTAT ȘI COMENTAT

coprinzându

Legea pentru Judecătorii de Pace adnotată cu desbaterile parlamentare din 1879, 1894 și 1896. Explicațiunea teoretică și practică a cazurilor, Controversele Legii și Jurisprudența (1868—1902) în comparațiune cu legiuirile vechi, legiuirea franceză, belgiană și geneveză în concordanță cu Noul Cod de Procedură. Regulamentul legii pentru Judecătorii de Pace. Legea pentru autentificarea actelor adnotată cu Jurisprudența înaltă Curții. Legea pentru tocmeli agricole.—Legea repaosului duminical.—Reproducerea textelor principale din cele-l-alte legi relative la competiția specială a județului de ocol cu observațiunile și trimiteri. Inovațiunile noului proiect al legii de pr. civ. relative la competența jud. de ocol. Un index alfabetic al legii timbrului. Tabela noilor taxe de Portărei etc.

DE

CORNELIU BOTEZ

Membru de ședință la trib. Botogani

NB.— Se mai găsesc de vânzare numai câte-va exemplare la autor, și la redacția și tipografia acestui ziar, de unde se expediază contra valoare plus porto.

CODUL DE COMERCIU

cu

NOUA LEGE A FALIMENTELOR

ADNOTATA

COPRINZÎND SUB FIE-CARE ARTICOL:

I) Trimitere la autori. II) Jurisprudența română. III) Jurisprudența străină. IV) Motive. V) Note explicative și scurte comentarii

de

ION N. CESĂRESCU

și

EM. M. DAN

La finele Codului s'a adăugat: Expunerile de motive din anii 1885, 1899 și 1900, precum și un index alfabetic

— PREȚUL 6 LEI —

DE VÂNZARE la librăria Leon Alcalai, București și la Tipografia și Redacțiunea acestui Ziar, Str. Carol 19, de unde se expediază contra valoare, timbre sau mandat poștal.

OFERIM bun preț aceloră cari posed și ar vroi să vînda vol. I și III din Comentariile de Drept Civil a d-lui D. Alexandresco.

Amatorii se vor adresa cu ofertele d-lui Codreanu, la Administrația ziarului Curierul Judiciar, București.

*) Cestiunea fiind controversată, vezi, în sens contrar, Curtea de Casație, s. I, Curierul Judiciar din 1897, No. 12, p. 90. (N. R.)